

● A nagyon olcsó és a nagyon drága kelendő Festmények – karácsonyra

Amikor a Csók István Galéria forgalma a budapesti Váci utcán töredéke az előző években megszokottnak, s egy, néhány százezerért kínált Szász Endre-képet szinte lehetetlen eladni, akkor hetvenmillióért gazdát cserél Szinyei egy alkotása. A műkincspiac ismerői szerint nincs ellentmondás, pusztán annyi történt, hogy a részvény helyett ma már a mûtárgy a legjobb befektetés.

Az utóbbi néhány esztendőben a fővárosi aukciós-házak szerepe olyannyira fölértékelődött a hazai műtárgy-kereskedelemben, hogy a vidéki piac gyakorlatilag halódik – tudtuk meg Benkő Attilától, aki a szegeci, Kárász utcai Gulácsy Galéria vezetőjeként a honi műtárgypiac avatott ismerője. A helyi vásárlókörzőnség jobbára aukciókon vásárol, elsősorban anonimítása megőrzése érdekében. Mára megszűnt az a polgári réteg, amely műértő, a vásárlóerő pedig a komoly pénzek fölött rendelkező, műkincset pusztán befektetési céllal megszerző gyűjtők jelentik. Ezért azután szinte csak a legalacsonyabb, és a legdrágább árfekvésű mûtárgyak értékesíthetők.

A szakember szerint Szegeden a festmények piacán vezető helyet foglalnak el a tipikus alföldi festők, Koszta József művei. A kortárs alkotók közül igen közkedvelt Csikós András, de általában a helyi művészeket kedvelik a vásárlók, ugyanis viszonylag alacsony árban valóban értékes alkotásokat kínálnak. Vásárló azonban csak kevesekből lesz azok közül, akik betérnek a galériákba. A szegedi műintézmények között speciális szerepet tölt be a Gulácsy Galéria, amely tulajdonképpen egy kis múzeumhoz hasonlatosan működik. Közél kétszáz festmény van a falain, és a raktárikaiban is komoly árukészletről lehet válogatni. A kortárs helyi művészek pedig rendszeresen ki is állíthatják itt munkáikat. Az ide betérők legnagyobb része inkább nézelődni jön, semmint vásárolni. Sokan igazi műértők, akik nem engedhetik meg maguknak, hogy vásároljanak.

Azoknak viszont, akik tökével rendelkeznek, remek befektetési lehetőség a műtárgy. Benkő Attila tud olyan alkotókról, akiknek művei az utóbbi néhány esztendő alatt ötvesszeres áron cseréltek gazdát. A gyengélkedő tőzsdétől átvette a legjobb befektetési lehetőséget a műkincspiac – vélte Benkő Attila. A tőzsdei árfolyamok mélyrepülése következtében

A legtöbben csak nézelődni, a műélvezet kedvéért térnek be a vidéki galériákba. (Fotó: Karnok Csaba)

sokan az értékpapírokból kiemeltek értékes másolatokat, gyakran a képet határozza meg, hogy megvásárolják-e. Ezeket ugyanis nem széfékben őrzik, hanem valóban kiakasztják a falakra, és nem mindegy, hogy a műves keret passzol-e az ebédlogarnitúrához. A tapasztalat azt mutatja, hogy a száz ezer forintnál olcsóbb, és öt százezer forintnál drágább mûtárgyakra sokkal komolyabb a kereslet, mint a két összeghatár közötti piacra kerülő alkotásokra. A helyzet némileg változtat, hogy ma már műtárgyat is lehet részletre venni, akár csak porszívót.

„Minden tisztelem azoké, akik ebben a válságos időszakban bekapcsolódnak a mûtárgy-kereskedelemben” – hangsúlyozta Benkő Attila. Szerinte ugyanis a piac nem

flamand festők alkotásainak művészileg igen értékes másolatai, gyakran a képet határozza meg, hogy megvásárolják-e. Ezeket ugyanis nem széfékben őrzik, hanem valóban kiakasztják a falakra, és nem mindegy, hogy a műves keret passzol-e az ebédlogarnitúrához.

Azt is el kell mondanunk, hogy a mûtárgypiacot is fölpezdítette. Szeged reprezentatív galériájában év egyéb időszakaihoz képest nyolc-tízszerezésre emelkedett a forgalom, ám még ez is jóval alatta marad a korábbi években megszokottnak. A vevők főképpen az olcsó, könnyen ajándékozható műtárgyakat, kiegészítőket keresik. Sokan az olajfestmények helyett is az olcsó, nyomtatott reprodukciókat vásárolják, ám Benkő Attila állítja: karácsony előtt is akadnak olyan vevők, akik egy-egy vásárlás alkalmával milliós nagyságrendű összeget hagynak a pénztárban néhány igazán értékes festményért.

Kéri Barnabás

A szarka farka

A napokban mesélte a barátom, hogy olyan, torokfájás elleni gyógyszert kapott, aminek mellékhatásai között megtalálható a torokfájás.

De úgy általában is, ha megolvassa az ember a beteg-tájékoztatót, már-már elmei a kedve a szedéstől. De mint tudjuk, a mellékhatások viszonylag kevés esetben jelentkeznek.

Jómagam is szedtem már olyan gyógyszert, aminek mellékhatásai között szerepelt bizonyos fulladás, ami, ugye, nem örömmünne. Bevettem a gyógyszert és vártam a végeimet. Nem jött.

Mielőtt nálunk valamit is tudni lehetett volna például a Viagra nevezetű potencianövelő tablettáról, még előtte olvashattunk számos hírt, hogy ki miként halt meg tőle. De természetesen azért, nyilván, mert nem állt orvosi ellenőrzés alatt. Nálunk majd ezután ellenőrzik a forgalmazhatóságát. Viszont az már most egyértelmű, hogy bizonyos esetekben mellékhatásként jelentkezhet a halál is. Ami pedig kitérítetiesen hasonlít a torokfájást csillapító gyógyszer torokfájást előidéző mellékhatásához. Mert ugye, ha az impotencia elleni gyógyszer mellékhatásaként a teljes, totális és végérvényes impotencia, vagyis a halál jelentkezik, nem nevezhető egyértelműen vezető pozícióban lévő varázsszernak. Egyébként meg biztosan sokat fogunk olvasni róla, mivel a bulváros újságírók imádja az obszcén dolgokat, s a Viagra jó okot ad erre. Mint például: sokat akart a farka, de nem bírta a szarka.

Podmaniczky Szilárd

A költségvetésről tárgyaltak Mórahalmon

● Munkatársunktól

Képviselő-testületi ülést tartottak tegnap délután Mórahalmon. Az ülésen elsősorban Négrádi Zoltán polgármester ismertette az önkormányzat 1998. évi költségvetésének alakulását. Az idén többek között a város kasszájából az időseket, a gyermekeket és a munkanélkülieket támogatták. A sürgősségi betegellátásra kétféle forrást, falugondnoki szolgálatra kiépítésére 400 ezret, a széksői iskola rekonstrukciójára 420 ezret kaptak, az ipari park területén lévő telkek eladásából pedig négy millió forint bevétele származott az önkormányzatnak.

A képviselők megtárgyalták az önkormányzati tulajdonban lévő lakások bérelti díját, valamint a fűtés, a meleg- és az ivóvíz díját. A közeljövőben fejlesztési kívánják a mórahalmi vásárt, növelnék a szolgáltatások színvonalát, parkolókat, mosdóépületet, térvilágítást és kerékpár-megőrzőt építenek. A város fejlesztése összesen mintegy 15,8 millió forintba kerülne. Megoldásra vár még a hulladék megfelelő elhelyezése és a szakorvosi rendelőintézet kialakítása. Az ülés végén pedig ismertették a képviselő-testület 1999. évi munkatervét és szervezési feladatait.

Lovas kocsi gázolt az InterCity

● Miskolc (MTI)

Lovas kocsival ütközött kedden délelőtt negyedik óra után a Budapestről Miskolcra tartó TVK-InterCity Kistokaj határában. Személyi sérülés nem történt – tájékoztatta az MTI-t a MÁV Miskolci Üzletigazgatóságának főmenetirányítója. A baleset egy fényorompóval védett átjáróban történt. Az elsődleges vizsgálatok szerint a lovas kocsis a tilos jelzés ellenére hajtott a sínre, az InterCity már nem tudott megállni.

Az ütközés előtti pillanatban a kocsi hajtója leugrott a bakról, a lovak pedig elszabadultak.

A Dél-Békési Sütő-és Édesipari Rt. bérbe adja a Szeged, Török u. 8. sz. alatti irodaépület önállóan hasznosítható – irodai és egyéb célú – helyiségeit. Erdélködni a 68-312-244-es telefonon.

Négymillió forinttal kevesebb önkormányzati támogatást kap a Szegedi Ifjúsági Ház mint '95-ben, a közhasznú társasággá alakulása előtti esztendőben. Így, bár vállalkozási eredmények, közhasznú föladatait csak veszteséggel tudja ellátni. Az önkormányzat az igazgató többszöri kérésére sem terjesztette a közgyűlés elé az ügyet, így januártól várhatóan egyetlen programot sem rendeznek meg az ifjúsági házban.

A közvetett rezsiköltségek kiegyenlítéséhez mintegy 2,5 millió forintra lenne szüksége a három esztendőre közhasznú társasági formában működő Szegedi Ifjúsági Háznak. Ahogy azt dr. Szerdahelyi Zoltán igazgatótól megtudtuk, az ifjúsági ház gazdálkodása – nyereséges vállalkozásai ellenére – azért veszteséges, mert az intézmény évi négy millió forinttal kevesebb önkormányzati támogatást kap, mint közhasznú társaságként alakulása előtt, és ez nem elég közhasznú föladatainak maradéktalan ellátásához. Lapunk hasábjain dr. Szerdahelyi Zoltán a közelmúltban összehasonlításokért már elmondta: tudomása szerint a Bartók Béla Művelődési Központ 45 millió

● „Visszaállamosítják” az ifjúsági házat?

Közhasznú veszteségek

forintot kap a várostól, míg az IH mindössze 13,5 milliót. Az igazgató azt is kifogásolta, hogy többszöri kérése, és egyenesen a polgármesternek írt levelei ellenére sem készítették el a jövő esztendőre vonatkozó közhasznú szerződést, e nélkül pedig szinte lehetetlen megszerveznie a '99-es programot. A huzavona az IH és az önkormányzat között az intézmény közhasznú társasággá válása óta zajlik, és a problémák miatt dr. Szerdahelyi Zoltán tavaly a lemondását is benyújtotta. Néhány héttel ezelőtt ismét kérte a szerződés elkészítését és a közvetett költségeiből fakadó veszteségei mérséklését 2,5 millió forintot, illetve azt, hogy az önkormányzattól kapott támogatást legalább az infláció mértékével emeljék. Ez esetben ugyanis el tudná látni összes, szerződésben vállalt föladatát. Ezidáig azonban csak telefonon kapott ígéretet egy kisebb összeg folyósítására dr. Ványai Évától. Mivel az IH már törzstőkéjét éli föl, és a begért rendkívüli támogatást a közhasznú szerződésen kívül kapják meg, ezért az igazgató szerint abból nem lehet programokat finanszí-

rozni, legfőbbje csak a rezsi-hátralékot kifizetni. Ezért január elsejétől egyetlen programot sem rendeznek meg az ifjúsági házban, ellenben az összes meghirdetett decemberi rendezvényt megtartják. Török József, a tápai Heller Ödön Művelődési Ház volt vezetője, a polgármesteri kabinet jelenlegi kulturális referense határozottan cáfolta azt az egyik elektronikus folyóiratban megjelent információt, amely szerint a közeljövőben az Ifjúsági Ház Kht. végelszámolással történő megszüntetését, és önkormányzati intézménnyé történő „visszaállamosítását” terveztené a polgármester elé.

Az önkormányzat közgazdasági irodáján kérésünkre elmondta, hogy az ifjúsági ház közhasznú társasággá alakulásakor a közhasznú szolgáltatások támogatottságát az addig önkormányzati intézményként végzett föladatok finanszírozására alapozták. Mivel az intézmény június 30. után működött, így az első félévben mint önkormányzati intézmény, a másodikban mint kht. kapott támogatást, összesen 14,325

millió forintot. (Ha megmarad a városi intézményrendszer tagjaként, úgy 15,687 milliót kapott volna '96-ra.) A '97-es támogatást is ezen számok tükrében alakították, ám a feladatcsökkenések – például a Pedagógus Női Kar átadása vagy az Agykontroll Klub és az Ifjúsági Információs Iroda leépítése – miatt az összeg 11,381 millió forintra apadt, melyet az IH Közhasznú Társaság felügyelő-bizottsága jóvá is hagyott. Az idén 13,5 millió támogatást állapítottak meg az IH részére, ez 18,6 százalékkal magasabb, mint az előző esztendőben. Amennyiben teljesítenék az intézmény 2,5 millió plusz igényét, úgy a támogatás összege 16 millióra emelkedne, amely már 40 százalékkal lenne több, mint a '97-es támogatás. (A Bartók Béla Művelődési Központ önkormányzati támogatása a tavalyhoz képest 3 százalékkal emelkedett az iroda adatai szerint.) A lapunkat tájékoztató szakember szerint Szerdahelyi Zoltán nem kérheti az ún. közvetett költségek okozta 2,5 milliós hiány kompenzációját, ezek a költségek ugyanis benne foglal-

tnak az IH költségvetésében. A közgazdasági iroda valóságellenes ítélet Szerdahelyi Zoltán azon állítását is, amely szerint vállalkozási bevételeik kétszeresen haladják meg az önkormányzati támogatás összegét, azaz eléri a 27 millió forintot. A szakemberek szerint az igazgató abban is tévedett, hogy a Bartók Béla Művelődési Központ évi 45 millióból gazdálkodna, a hozzá kapcsolódó hálózat nélkül. Adataik szerint ugyanis a nevezett művelődési ház egyéb intézményei nélkül csak 16,437 millió önkormányzati támogatással működik. S bár kiadási előirányzata – már intézményhálózatával együtt – valóban közelíti az ötvenmilliót, ám ebben saját bevételei, átvett pénzeszközök és előző évi pénzmaradványának felhasználása is benne foglaltatik. (Dr. Szerdahelyi Zoltán a Délmagyarország december 18-i számában közzétett ezen állításait, illetve a más kulturális intézményekben folyó szakmai munkát bíráló kijelentéseit a Szegedi Művelődési Otthonok Szövetsége is kifogásolta.)

Dr. Ványai Éva alpolgármester kérdésünkre elmond-

Kéri Barnabás